Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä koululautakunnassa vuonna 2025

Koululk 25.02.2026 § 15
563/02.06.01/2025

Valmistelija Sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että toimialan tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista, voimavarat ovat tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu ja henkilöstön toiminta on vastuullista ja hyvän hallintotavan mukaista.

Operatiiviseen johtamiseen kuuluva sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen.

Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaan liittyvien työvaiheiden tai erilaisten toimenpiteiden ja varojen käytön valvontaa, jossa on selkeät vastuunsa kaikilla niillä johdon ja esimiestason henkilöillä, joille on delegoitu tehtäväänsä sisältyväksi toiminnallista ja/tai taloudellista päätöksentekovaltaa.

Sisäinen seuranta on luottamushenkilöiden ja toimielinten suorittamaa sisäistä valvontaa. Lautakuntaa informoidaan kuukausittain ja kvartaaleittain talouden toteumasta ja ennusteesta. Ennusteessa huomioidaan ja tuodaan esiin mahdollisimman realistisesti toimintavuoden aikana ennustettavissa olevat poikkeamat ja tunnistetut riskit suhteessa käyttösuunnitelmaan.

Sisäinen tarkastus on tarkastustarkoituksessa tehtävää valvontaa. Sisäinen tarkastustoiminta suoritetaan toimivan johdon alaisuudessa.

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Lautakuntia on pyydetty toimittamaan kunnanhallituksen käsittelyyn selonteko alla olevista näkökulmista 11.3.2026 mennessä.

Koululautakunnan sisäisen valvonnan järjestäminen vuonna 2025

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimialalla on toimintavuoden 2025 aikana noudatettu voimassa olevaa lainsäädäntöä niin hallintomenettelyissä kuin toimialan oman lainsäädännön piiriin kuuluvissa vastuissa. Kunnan hallintosääntö ja muut kunnan keskeiset sisäiset ohjeet ja määräykset on huomioitu toiminnassa ja sen johtamisessa. Hallintosääntöä on päivitetty tarvittaessa toimintavuoden aikana.

2. Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on käsitelty tavoitekohtaisesti lautakunnan toimintakertomuksessa ja talousarvion toteumavertailussa.

Koululautakunta pääsi vuonna 2025 toiminnallisiin tavoitteisiinsa. Sen sijaan taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet, sillä suunniteltu talousarvio ylittyi merkittävästi. Koululautakunnan sitova toimintakate vuodelle 2025 oli -21.123.105 euroa ja toteutunut toimintakate oli -21.961.843 euroa. Talouden toteumaprosentti oli siis 104,0 ja annettu budjetti ylittyi -838.738 eurolla.

Toimintakatetta heikensivät erityisesti budjetoitua suuremmat palvelujen ostot (ylitys -858.310 euroa, toteumaprosentti 127,2) ja henkilöstökulut (ylitys -213.630 euroa, toteumaprosentti 101,7). Palvelujen ostot nousuvat vuoden 2025 aikana vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna -566.666 euroa.

Talouden toteumaa seurattiin vuoden 2025 aikana ohjeistuksen mukaisesti, ja toteumasta raportoitiin koululautakunnalle neljännesvuosittain, tarpeen vaatiessa useamminkin. Viimeisellä vuosineljänneksellä (9-12/2025) vielä joulukuun 2025 alussa talouden toteuma näytti tehdyn talousseurannan mukaan siltä, että lisätalousarviota ei ole tarvetta tehdä. Palvelujen ostoja (lähinnä muilta kunnilta sopimusperäisesti ostettavia ostopalveluita) vuodelle 2025 kuitenkin kirjautui loppuvuodesta 2025 sekä alkuvuodesta 2026 enemmän kuin alkuvuoden 2025 (1-9/2025) tasaisella kehityksellä oli mahdollista arvioida. Siksi palvelujen ostoihin arvioitu taloussuunnitelma vuodelle 2025 ylittyi merkittävästi. Palvelujen ostot käytännössä selittävät koko koululautakunnan alaisen talouden toimintakatteen ylityksen.

3. Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta toimialalla järjestetään noudattaen voimassa olevaa sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjetta. Riskienhallinta on kokonaisvaltaista ja se ulottuu kaikkeen toimialan toimintaan. Riskien arviointia tehdään säännönmukaisesti toimintavuoden aikana. Tunnistettuihin riskeihin varaudutaan ja riskien toteutumista arvioidaan ja niistä raportoidaan säännöllisesti osana muuta raportointia.

Varhaiskasvatuksen riskienkartoitus tehdään vuosittain osana sähköisiä pelastussuunnitelmia.

Opetustoimen osalta on laadittu riskirekisteri. Riskianalyysi on päivitetty koulunjohtajien kanssa kevään 2025 aikana. Opetustoimen ja koulujen kriisisuunnitelma päivitetään kevään 2026 aikana.

Koulujen pelastussuunnitelmat on päivitetty muutosten osalta syksyllä 2025.

4. Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankinnat on tehty ja tarvittaessa kilpailutettu voimassa olevien hankintaohjeiden mukaisesti. Koulutarvike- ja varhaiskasvatuksen materiaalihankinnat tehdään Hansel-yhteishankintapalvelun kautta.

Hallintosäännön 1.8.2025 84 §:n (1.1.2025; 85 §) mukaan toimialajohtajalla on oikeus hyväksyä toimialaan kuuluvat laskut ja määrätä laskujen hyväksyjät.

5. Sopimustoiminta

Solmittuja sopimuksia on noudatettu ja seurattu asianmukaisesti.

Sopimusten hallitsemiseksi myös sivistystoimen sopimukset tulisi ensi tilassa saattaa Cloudia-järjestelmään.

6. Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Koululautakunnan alaisesta toiminnasta ei ole tarpeen järjestää sisäistä tarkastusta.

7. Intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Päätöksenteossa esteellisyydet on huomioitu lainmukaisesti. Sidonnaisuusilmoitukset on tehty asianmukaisesti.

Esittelijä — Sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Päätösehdotus — Koululautakunta päättää hyväksyä ja lähettää edelleen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä vuonna 2025.

Päätös — Esitys hyväksyttiin.